

LIETUVOJE VYKDYTŲ ŽEMĖS KONSOLIDACIJOS PROJEKTŲ ANALIZĖ

Tomas ORENTAS, Vytauto Didžiojo universitetas, Žemės ūkio akademija, Inžinerijos fakultetas, el. paštas: tomas.orentas@vdu.lt

Santrauka

Straipsnyje analizuojama žemės konsolidacijos projektų raida ir įgyvendinimo praktika Lietuvoje, daugiausia dėmesio skiriant laikotarpiui nuo pirmųjų bandomųjų projektų pradžios iki Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos pabaigos. Tyrimo tikslas – išanalizuoti Lietuvoje 2004–2020 m. įgyvendintų žemės konsolidacijos projektų mastą ir teritorinį pasiskirstymą skirtingais programiniais laikotarpiais. Tyrime taikyti dokumentų analizės, lyginamosios analizės ir apibendrinimo metodai, remiantis oficialiais valstybės institucijų dokumentais ir ataskaitomis. Analizės rezultatai rodo, kad 2004–2020 m. laikotarpiu Lietuvoje buvo parengtas ir įgyvendintas 61 žemės konsolidacijos projektas, kurių metu konsoliduota daugiau nei 61 tūkst. ha žemės. Bandomuoju etapu (2004–2008 m.) buvo įgyvendinta 14 projektų, 2007–2013 m. laikotarpiu – 39 projektai, o 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu žemės konsolidacija buvo vykdoma ribota apimtimi – tik 8 projektai. Projektai buvo rengiami ir įgyvendinami atsakingų valstybės institucijų bei licencijuotų žemėtvarkos įmonių, apimant įvairius Lietuvos regionus.

Reikšminiai žodžiai: žemės konsolidacija, Lietuvos kaimo plėtros programa, institucinė analizė, žemėtvarka.

Įvadas

Žemės konsolidacija yra vienas iš kompleksinių teritorijų planavimo ir kaimo plėtros instrumentų, skirtų žemės sklypų struktūros gerinimui, fragmentacijos mažinimui ir racionalaus žemės naudojimo užtikrinimui (Windfuhr, 2017). Mokslinėje literatūroje pabrėžiama, kad šis procesas apima ne tik žemės sklypų ribų pertvarkymą, bet ir infrastruktūros plėtrą, viešųjų erdvių formavimą, aplinkosauginių sprendinių integravimą bei teritorijų vystymo planavimą, siekiant suderinti ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius interesus kaimo teritorijose (Hartvigsen, 2014).

Europos Sąjungos (ES) valstybėse žemės konsolidacija laikoma svarbia kaimo plėtros ir agrarinės struktūros modernizavimo priemone, prisidedančia prie žemės ūkio konkurencingumo didinimo, gyvenimo kokybės gerinimo ir tvaraus teritorijų vystymo (Beltramo et al., 2018). Tačiau moksliniai tyrimai rodo, kad žemės konsolidacijos įgyvendinimo modeliai, institucinės struktūros ir pasiekti rezultatai skirtingose šalyse reikšmingai skiriasi, priklausomai nuo nacionalinės žemėtvarkos politikos ir institucinio bendradarbiavimo lygio (Hartvigsen, 2015).

Lietuvoje žemės konsolidacijos procesas pradėtas taikyti XXI a. pradžioje, remiantis bandomaisiais projektais ir užsienio valstybių patirtimi (Žemės ūkio ministerija, 2015; Nacionalinė žemės tarnyba, 2015). 2004–2020 m. laikotarpiu šalyje parengtas ir įgyvendintas 61 žemės konsolidacijos projektas, tačiau projektų intensyvumas ir strateginis jų statusas skirtingais programavimo laikotarpiais buvo nevienodi (Žemės ūkio ministerija, 2018). Bandomuoju etapu (2004–2008 m.) konsolidacija buvo vystoma kaip inovatyvi teritorijų pertvarkymo priemonė, 2007–2013 m. laikotarpiu ji įgavo didesnę masę, o 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu buvo integruota į platesnę infrastruktūros investicijų sistemą ir įgyvendinama ribota apimtimi (Žemės ūkio ministerija, 2018; Nacionalinė žemės tarnyba, 2015). Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (2015) pateikti duomenys rodo, kad skirtingais programavimo laikotarpiais žemės konsolidacijos projektų skaičius ir jų įgyvendinimo mastas Lietuvoje buvo nevienodas. Ši tendencija leidžia daryti prielaidą, kad žemės konsolidacijos procesas nebuvo vystomas nuosekliai.

Temos aktualumas. Temos aktualumą lemia keli aspektai. Pirmia, žemės sklypų fragmentacija išlieka viena iš struktūrinių žemės ūkio sektoriaus problemų. Antra, žemės konsolidacijos projektų įgyvendinimas reikalauja reikšmingų viešųjų investicijų, todėl svarbu įvertinti jų rezultatyvumą ir teritorinį poveikį. Trečia, viešai prieinamos informacijos apie atskirų projektų eigą ir rezultatus ribotumas apsunkina objektyvų proceso vertinimą. Moksliniu požiūriu ši analizė aktuali tuo, kad sistemingai apibendrina daugiau nei penkiolikos metų žemės konsolidacijos praktiką nacionaliniu lygmeniu ir sudaro prielaidas tolesniems empiriniams tyrimams.

Tyrimo tikslas – išanalizuoti Lietuvoje 2004–2020 m. įgyvendintų žemės konsolidacijos projektų mastą ir teritorinį pasiskirstymą skirtingais programiniais laikotarpiais.

Iškeltam tikslui pasiekti sprendžiami šie **uždaviniai**:

1. Išanalizuoti Lietuvoje 2004–2020 m. įgyvendintų žemės konsolidacijos projektų mastą, teritorinį pasiskirstymą ir jų kaitą skirtingais programiniais laikotarpiais.
2. Įvertinti žemės konsolidacijos projektus įgyvendinusių institucijų mastą ir pasiskirstymą, išskiriant valstybines žemėtvarkos institucijas ir privačias projektavimo įmones.

Tyrimų objektas ir metodai

Tyrimų objektas – 2004–2020 m. laikotarpiu Lietuvoje parengti ir įgyvendinti žemės konsolidacijos projektai bei jų teritorinis pasiskirstymas skirtingais programiniais laikotarpiais. Analizė apima tris pagrindinius žemės konsolidacijos raidos etapus:

1. bandomųjų ir pirminių projektų etapą 2004–2008 m.;
2. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programą;
3. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programą.

Tyrimė analizuojami Lietuvoje 2004–2020 m. įgyvendinti žemės konsolidacijos projektai, remiantis viešai prieinamais oficialiais duomenimis ir institucijų ataskaitomis. Analizė orientuota į žemėtvarkos priemonės taikymo mastą ir teritorinį pasiskirstymą, todėl vertinami šie pagrindiniai rodikliai: žemės konsolidacijos projektų skaičius, konsoliduotų teritorijų plotas ir projektų pasiskirstymas pagal savivaldybes bei regionus skirtingais programiniais laikotarpiais. Bendra analizuotų projektų imtis – 61 žemės konsolidacijos projektas, kurių metu konsoliduota daugiau kaip 61 000 ha žemės ploto.

Tyrimų metodai. Tyrimė taikyti dokumentų analizės ir lyginamosios analizės metodai. Dokumentų analizės metodas taikytas nagrinėjant Nacionalinės žemės tarnybos viešus pranešimus ir ataskaitas, Valstybės žemės fondo ataskaitas, Žemės ūkio duomenų centro pateiktą informaciją apie projektų įgyvendinimą, taip pat Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. programų įgyvendinimo ataskaitas.

Lyginamosios analizės metodas naudotas vertinant skirtingų programinių laikotarpių (2004–2008 m., 2007–2013 m. ir 2014–2020 m.) žemės konsolidacijos projektų masto ir teritorinio pasiskirstymo skirtumus, remiantis projektų skaičiaus, teritorijų ploto ir jų pasiskirstymo pagal savivaldybes rodikliais.

Tyrimų rezultatai ir jų aptarimas

Žemės konsolidacijos procesas Lietuvoje pradėtas palaipsniui, remiantis bandomaisiais projektais ir užsienio šalių patirtimi. Pirmieji bandomieji projektai buvo įgyvendinti 2000–2001 m. Dotnuvoje (Kėdainių r.), o 2002–2004 m. – Ukmergės, Kėdainių ir Marijampolės rajonuose. Šių projektų metu buvo formuojami pagrindiniai žemės konsolidacijos teisiniai, organizaciniai ir metodiniai principai, kurie tapo pagrindu tolesnei proceso raidai Lietuvoje (Lietuvos Respublikos Vyriausybė, 2008).

Įgyvendinant bandomuosius projektus dalyvavo valstybinės žemėtvarkos ir teritorijų planavimo institucijos bei licencijuotos žemėtvarkos ir geodezijos įmonės. Projektai buvo rengiami bendradarbiaujant su savivaldybėmis ir žemės savininkais, siekiant savanoriško dalyvavimo ir interesų derinimo (Žemės ūkio ministerija, 2015; Nacionalinė žemės tarnyba, 2015). Šio etapo metu sukaupta praktinė patirtis parodė, kad sėkmingam konsolidacijos procesui svarbus aiškus teisinis reglamentavimas, ankstyvas savininkų įtraukimas, skaidrus planavimo procesas ir patikimi erdviniai bei kadastriniai duomenys (Tumalavičienė, 2023).

Rengiant pirmuosius projektus buvo remiamasi Vakarų ir Šiaurės Europos šalių – ypač Nyderlandų, Vokietijos ir Danijos – patirtimi, kur žemės konsolidacija traktuojama kaip kompleksinis teritorijų planavimo instrumentas, apimantis ne tik žemės sklypų stambinimą, bet ir infrastruktūros, aplinkosaugos bei kaimo plėtros sprendinius (Tumalavičienė, 2023). Ši praktika pabrėžė institucinės koordinacijos, aiškios metodikos ir erdvinių duomenų taikymo svarbą.

Nuo 2005 m. žemės konsolidacija Lietuvoje įgavo institucinį pagrindą – pradėtos rengti metodikos, o projektai finansuoti ES kaimo plėtros programų lėšomis (Bernatavičiūtė, 2012). 2005–2008 m. laikotarpiu įvairiuose Lietuvos regionuose buvo inicijuota ir įgyvendinta 14 žemės konsolidacijos projektų, apėmusių skirtingo masto teritorijas (Žemės ūkio ministerija, 2015) (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Žemės konsolidacijos projektai Lietuvoje 2005–2008 m.

Table 1. Scope of land consolidation projects in Lithuania in 2005–2008

Rodiklis	Reikšmė
Projektų skaičius	14
Konsoliduotas plotas	~4800 ha
Dalyvavę savininkai	377
Vidutinis projekto plotas	~330 ha
Savivaldybės	10

Iš 14 įgyvendintų žemės konsolidacijos projektų dalis buvo vykdoma skirtinguose Lietuvos regionuose, kuriuose dalyvavo 377 žemės savininkai, o konsoliduotas plotas sudarė apie 4800 ha (žr. 1 lentelę). Projektai buvo vykdomi skirtinguose Lietuvos regionuose ir apėmė 10 savivaldybių. Projektų teritorijų plotas svyravo nuo 133 iki 670 ha, o dalyvavusių žemės savininkų skaičius – nuo 6 iki 89 (iš viso 377). Tai rodo reikšmingą projektų masto ir struktūros įvairovę.

2005–2008 m. laikotarpiu rengiant žemės konsolidacijos projektus dalyvavo licencijuotos privačios žemėtvarkos ir geodezijos įmonės. 2005–2008 m. žemės konsolidacijos projektus rengė kelios licencijuotos privačios žemėtvarkos įmonės, tarp jų – UAB „Šiaulių hidroprojektas“, UAB „Žemės matas“, UAB „Žemaitijos projektai“, UAB „Geometra“, UAB „Kordimatas“ ir UAB „Inventora“. Tai rodo, kad ankstyvuoju etapu projektų rengimas buvo paskirstytas keliems privatiems rangovams, o vieningos vieno vykdytojo dominavimo struktūros nebuvo.

2007–2013 m. Lietuvos kaimo plėtros programos laikotarpiu žemės konsolidacija pasiekė didžiausią mastą – buvo įgyvendinti 39 projektai, apėmę apie 44 tūkst. ha žemės plotą ir beveik 5 tūkst. žemės savininkų (Žemės ūkio ministerija, 2018). Šis laikotarpis laikytinas intensyviausia konsolidacijos plėtros faze (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Žemės konsolidacijos projektai Lietuvoje 2007–2013 m.

Table 2. *Scope of land consolidation projects in Lithuania in 2007–2013*

Rodiklis	Reikšmė
Projektų skaičius	39
Konsoliduotas plotas	~44 000 ha
Dalyvavę savininkai	~5 000
Vidutinis projekto plotas	~1 200 ha
Savivaldybės	nėra viešai prieinamos informacijos

2007–2013 m. programavimo laikotarpiu, pagal institucijų viešai skelbiamus apibendrintus duomenis, žemės konsolidacijos projektų organizatoriai buvo VĮ Valstybės žemės fondas ir Nacionalinė žemės tarnyba. Šios institucijos buvo atsakingos už projektų inicijavimą, administravimą ir įgyvendinimo koordinavimą, o techninius projektavimo ir planavimo darbus atliko viešųjų pirkimų būdu parinkti licencijuoti žemėtvarkos rangovai. Tačiau detalūs kiekvieno projekto rengimo rangovai apibendrintai viešuose šaltiniuose nėra skelbiami, todėl šiame straipsnyje institucinis pasiskirstymas 2007–2013 m. laikotarpiu vertinamas pagal projektų organizavimo lygmenį, o ne pagal rangovų (įmonių) indėlio kiekybinį palyginimą.

2014–2020 m. programavimo laikotarpiu žemės konsolidacija buvo integruota į bendrą infrastruktūros investicijų priemonę ir prarado savarankišką statusą (Nacionalinė žemės tarnyba, 2015). Šiuo laikotarpiu įgyvendinti 8 žemės konsolidacijos projektai (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Žemės konsolidacijos projektai Lietuvoje 2014–2020 m.

Table 3. *Scope of land consolidation projects in Lithuania in 2014–2020*

Rodiklis	Reikšmė
Projektų skaičius	8
Konsoliduotas plotas	~10 600 ha
Dalyvavę savininkai	nėra viešai prieinamos informacijos
Vidutinis projekto plotas	nėra viešai prieinamos informacijos
Savivaldybės	5

Pagal Lietuvos kaimo plėtros programą 2014–2020 m. 8 projektai buvo įgyvendinti penkiose savivaldybėse (Telsių, Klaipėdos, Mažeikių, Joniškio ir Panevėžio). Sutartys su Nacionaline mokėjimo agentūra pasirašytos 2016 m. gruodį, o projektų įgyvendinimo pabaiga nurodoma 2019 m. gruodį, tuo pačiu viešuose dokumentuose pažymima, kad praktiniai rezultatai susiformavo 2017–2019 m. laikotarpiu. Atskirai administraciniu aspektu nurodoma, kad paramos išmokėjimas šiai veiklai buvo faktiškai užbaigtas anksčiau, nors formaliai programos laikotarpis tęsiasi iki 2020 m.

Analizuojant žemės konsolidacijos projektų įgyvendinimo praktiką 2004–2020 m. laikotarpiu, nustatyta, kad rengiant ir įgyvendinant projektus dalyvavo tiek atsakingos valstybinės žemėtvarkos institucijos, tiek licencijuotos privačios žemėtvarkos, geodezijos ir projektavimo įmonės. Valstybinės institucijos (Nacionalinė žemės tarnyba, Valstybės žemės fondas ir kt.) buvo atsakingos už projektų inicijavimą, administravimą ir priežiūrą, o techninius projektavimo, matavimų ir planavimo darbus vykdė privatūs rangovai, parinkti pagal galiojančią tvarką. Viešai prieinamuose šaltiniuose pateikiama informacija apie atskirų projektų rangovus, tačiau nėra vieningai apibendrintų duomenų, leidžiančių kiekybiškai palyginti skirtingų institucijų ar įmonių indėlį visų 61 projekto mastu. Projektų dokumentacijos ir su jais susijusių ataskaitų analizė taip pat atskleidė ribotą viešų duomenų prieinamumą. Informacija apie įgyvendintus sprendinius, jų teritorinį, ekonominį ar socialinį poveikį dažniausiai yra fragmentiška, nevienodo detalumo ir išskaidyta tarp skirtingų institucijų, o tai apsunkina tiek projektų rezultatų palyginamumą, tiek jų ilgalaikio poveikio teritorijų vystymui vertinimą. Atsižvelgiant į tai, kad šiame tyrime buvo analizuojami apibendrinti projektų apimties duomenys, o ne detali kiekvieno projekto dokumentacija, institucinių sąsajų ir koordinavimo vertinimas yra ribotas. Viešai prieinamuose dokumentuose trūksta sistemingai apibendrintos informacijos apie institucijų vaidmenų pasiskirstymą ir jų indėlį visų projektų mastu, todėl institucinis žemės konsolidacijos proceso vertinimas šiame straipsnyje apsiriboja faktiniu projektų vykdytojų identifikavimu, o ne jų veiklos efektyvumo analize.

Viešai prieinamų projektų aprašų ir santraukinių dokumentų apžvalga leidžia pastebėti, kad žemės konsolidacijos projektuose daugiausia dėmesio buvo skiriama žemėtvarkiniams sprendiniams, susijusiems su žemės sklypų ribų pertvarkymu ir struktūros gerinimu. Tuo tarpu kompleksiniai teritorinio planavimo sprendiniai, apimantys infrastruktūros plėtrą, aplinkosauginių tikslų integravimą ir vietos bendruomenių interesų derinimą, viešai prieinamuose dokumentuose atsispindi fragmentiškai arba yra aprašomi ribotai. Atsižvelgiant į tai, kad šiame tyrime nebuvo atlikta detali visų projektų dokumentacijos analizė, šie aspektai vertinami kaip bendro pobūdžio tendencijos, o ne kaip kiekybiškai pagrįsti rezultatai.

Apibendrinant galima teigti, kad 2005–2020 m. laikotarpiu žemės konsolidacijos projektų įgyvendinimo mastas Lietuvoje skirtingais programiniais etapais buvo nevienodas. 2005–2008 m. laikotarpiu įgyvendinta 14 projektų, 2007–2013 m. – 39 projektai, o 2014–2020 m. – 8 projektai. Taigi nagrinėjamu laikotarpiu iš viso įgyvendintas 61 žemės

konsolidacijos projektas. Didžiausia projektų apimtis fiksuota 2007–2013 m. programos metu, o vėlesniu laikotarpiu projektų skaičius sumažėjo.

Remiantis viešai skelbiamais apibendrintais duomenimis, galima konstatuoti, kad žemės konsolidacijos taikymo intensyvumas skirtingais laikotarpiais kito, tačiau šiame tyrime nebuvo atlikta detali kiekvieno projekto dokumentacijos ar rezultatų turinio analizė. Todėl straipsnyje pateikiamos išvados apsiriboja kiekybiniu projektų masto ir jų teritorinio pasiskirstymo vertinimu. Atsižvelgiant į projektų skaičiaus ir finansavimo pokyčius skirtingais laikotarpiais, galima kelti klausimą dėl žemės konsolidacijos organizavimo ir koordinavimo modelio tobulinimo galimybių, tačiau šių aspektų vertinimui reikalingi papildomi tyrimai.

Išvados

1. Atlikta Lietuvoje 2004–2020 m. įgyvendintų žemės konsolidacijos projektų apimties analizė parodė, kad šios žemėtvarkos priemonės taikymo mastas skirtingais programiniais laikotarpiais buvo nevienodas. Projektų skaičius ir konsoliduotų teritorijų plotai reikšmingai skyrėsi tarp analizuojamų laikotarpių. Didžiausia žemės konsolidacijos projektų apimtis pasiekta 2007–2013 m. laikotarpiu, kai buvo įgyvendinta daugiausia projektų ir konsoliduotas didžiausias žemės plotas. Tuo tarpu 2004–2008 m. ir ypač 2014–2020 m. laikotarpiais žemės konsolidacijos projektų skaičius ir teritorinė aprėptis buvo gerokai mažesni, kas rodo netolygų šios priemonės taikymo intensyvumą laike.

2. Žemės konsolidacijos projektų organizavimą Lietuvoje vykdė valstybinės žemėtvarkos institucijos – Nacionalinė žemės tarnyba ir VĮ Valstybės žemės fondas, o techninius projektavimo, planavimo ir kadastrinių matavimų darbus atliko licencijuotos privačios žemėtvarkos ir geodezijos įmonės. 2005–2008 m. laikotarpiu projektų rengime dalyvavo kelios specializuotos įmonės – UAB „Žemaitijos projektai“, UAB „Geometra“, UAB „Inventora“, UAB „Žemės matas“, UAB „Kordimatas“ ir UAB „Šiaulių hidroprojektas“, kurios vykdė konkrečių teritorijų planavimo ir sklypų pertvarkymo darbus. Tai rodo, kad žemės konsolidacijos projektų įgyvendinimas buvo grindžiamas mišriu instituciniu modeliu, kuriame projektų administravimą vykdė valstybinės institucijos, o techninius planavimo darbus atliko privačios žemėtvarkos įmonės. 2007–2013 m. laikotarpiu viešai skelbiami duomenys leidžia identifikuoti projektų organizatorius, tačiau detali informacija apie visų projektų rangovus viešuose šaltiniuose nėra apibendrinta.

Literatūra

1. Beltramo, R., Rostagno, A., & Bonadonna, A. (2018). Land consolidation associations and the management of territories in harsh Italian environments: A review. *Resources*, 7(1), Article 19. <https://doi.org/10.3390/resources7010019>
2. Bernatavičiūtė, L. (2012). *Lietuvoje vykdytų žemės konsolidacijos projektų ekonominis efektas* (Magistro baigiamasis darbas). Aleksandro Stulginskio universitetas. Prieiga per internetą: <https://portalcris.vdu.lt/server/api/core/bitstreams/2591c49f-ea3e-4101-942b-5fe79476db3b/content> [žiūrėta 2026-03-01].
3. Hartvigsen, M. (2014). Land reform and land fragmentation in Central and Eastern Europe. *Land Use Policy*, 36, 330–341. <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2013.08.016>
4. Hartvigsen, M. B. (2015). *Land Reform and Land Consolidation in Central and Eastern Europe after 1989: Experiences and Perspectives*. Aalborg Universitetsforlag. PhD thesis. <https://doi.org/10.5278/vbn.phd.engsci.00019>
5. Lietuvos Respublikos Vyriausybė. (2008). *Nacionalinė žemės konsolidacijos strategija* (Nutarimas Nr. 81, 2008 m. sausio 23 d.). Vilnius. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.575837B10499> [žiūrėta 2026-03-02].
6. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija. (2015). *Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos srities „Parama žemės konsolidacijai“ įgyvendinimo taisyklės* (Isakymas Nr. 3D-656). Vilnius. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalActPrint?actualEditionId=rqhLKtxGXE&documentId=4277d0a047fb11e5a38cd6cdb94b0c51> [žiūrėta 2026-03-01].
7. Tumulavičienė, G. (2023). *Regulation of land consolidation in the Republic of Lithuania*. 10th International LANDNET Workshop. Prieiga per internetą: <https://www.fao.org/europe/events/detail/10th-International-LANDNET-Workshop/en> [žiūrėta 2026-03-01].
8. Windfuhr, M. (2017). FAO: Voluntary Guidelines on Responsible Governance of Tenure of Land, Forests and Fisheries—Relevance, reception and first experiences in implementation. In H. Ginzky, I. Heuser, T. Qin, O. Ruppel, & P. Wegerdt (Eds.), *International Yearbook of Soil Law and Policy 2016*. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-42508-5_15
9. Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos. (2015). *Lietuvos Respublikos žemės fondas 2015 m. sausio 1 d.* Vilnius. Prieiga per internetą: https://zisis.lt/wp-content/uploads/2015/06/ZF_2015.pdf [žiūrėta 2026-03-02].
10. Žemės ūkio ministerija. (2015). *Žemės konsolidacija: vartai į rytdienos kaimą*. Prieiga per internetą: https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Naujiene/Leidiniai/Projekto_%E2%80%9ELietuva_be_kaimo%20Lietuva_be_ateities%E2%80%9Cleidiniu_elektronines_versijos/%C5%BDem%C4%97s%20konsolidacija%20vartai%20%C4%AF%20rytdienos%20kaim%C4%85.pdf [žiūrėta 2026-03-02].

11. Žemės ūkio ministerija. (2018). *Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos įgyvendinimo 2014–2017 metais vertinimo ataskaita* (Galutinė ataskaita). Prieiga per internetą: https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Kaimo_pletra/Lietuvos_kaimo_pletros_2014%E2%80%932020m._programa/Steb%C4%97sena%20ir%20vertinimas/Tyrimai%20ir%20vertinimai/Galutine%20ataskaita_05_28_ESTEP.pdf [žiūrėta 2026-03-02].

ANALYSIS OF LAND CONSOLIDATION PROJECTS IMPLEMENTED IN LITHUANIA

Summary

This paper analyses the development and implementation practice of land consolidation projects in Lithuania, with a primary focus on the period from the initiation of the first pilot projects to the end of the Lithuanian Rural Development Programme for 2014–2020. The aim of the study is to analyse the scale and territorial distribution of land consolidation projects implemented in Lithuania during 2004–2020 across different programming periods. The research applies document analysis, comparative analysis, and synthesis methods, based on official documents and reports prepared by state institutions.

The results of the analysis indicate that during the period 2004–2020, a total of 61 land consolidation projects were prepared and implemented in Lithuania, covering more than 61,000 hectares of land. In the pilot phase (2004–2008), 14 projects were implemented; during the 2007–2013 programming period, 39 projects were carried out; while in the 2014–2020 programming period land consolidation activities were conducted on a limited scale, with only 8 projects implemented. The projects were prepared and implemented by responsible state institutions and licensed land management companies, covering various regions of Lithuania.

Keywords: land consolidation, Lithuanian rural development programme, institutional analysis, land management.